

47-St-1138/17-490

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
PRIJEMNA PISARNICA

Primljeno iz ruke-preko pošte, dne 20.07.2018.

Predato na poštovni prijem, prijem, dne 19.07.2018.

Pošta Zagreb 07 262 7259

Broj primjeraka 1 priloga -

Isto/ba Primio:

R

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-1529/2018

Zagreb, 12. srpnja 2018.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Mario Jelušić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenulo društvo Ajinomoto Eurolysine SAS, Republika Francuska, koje zastupa Marko Praljak, odvjetnik u Zagrebu, na sjednici održanoj 12. srpnja 2018. jednoglasno je donio

ODLUKU

Ustavna tužba se odbija.

Obrazloženje**I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM**

1. Ustavnu tužbu podnijelo je društvo Ajinomoto Eurolysine SAS, Republika Francuska (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg u postupku pred Ustavnim sudom zastupa Marko Praljak, odvjetnik u Zagrebu.

Ustavna tužba podnesena je povodom rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj: 30 PŽ-566/2018-2 od 14. veljače 2018. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje) kojim je, kao neosnovana, odbijena žalba podnositelja i potvrđeno rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu broj: 47. St-1138/17 od 27. studenoga 2017. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje), doneseno u postupku izvanredne uprave nad dužnikom Agrokor koncern za upravljanje društvima, proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima, dioničko društvo Zagreb (u daljnjem tekstu: Agrokor d.d.).

Prvostupanjskim rješenjem odbačena je, kao nepravodobna, prijava novčane tražbine podnositelja u iznosu od 524.577,05 kuna, podnesena izvanrednom povjereniku 7. kolovoza 2017.

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu osporenim rješenjem povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 29. stavkom 1., 141.a stavkom 1. i 141.c stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku, na temelju članka 257. stavka 6. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 71/15. i 104./17.), a u vezi članka 8. Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku ("Narodne novine" broj 32/17.; u daljnjem tekstu: Zakon) odbačena je, kao nepravodobna, prijava potraživanja novčane tražbine podnositelja prema Agrokoru d.d., jer su sudovi utvrdili da je podnositelj prijavu tražbine podnio nakon isteka roka za prijavljivanje.

3.1. U obrazloženju prvostupanjskog rješenja, Trgovački sud u Zagrebu je naveo:

"(...) ovaj je sud (...) rješenjem St-1138/17-3 od 10. travnja 2017. godine otvorio postupak izvanredne uprave nad dužnikom AGROKOR (...) istim rješenjem imenovao izvanrednog povjerenika i između ostalog pozvao vjerovnike da izvanrednom povjereniku prijave svoje novčane tražbine u roku od 60 dana od dana objave toga rješenja na mrežnim stranicama e-oglasne ploče ovog suda (...)

(...)

Nakon otvaranja postupka izvanredne uprave, izvanredni je povjerenik još tri puta tražio dopunu navedenog rješenja (...) te je nastavno na navedeno ovaj sud dopune izvršio rješenjima St-1138/17-52 od 21. travnja 2017. godine, St-1138/17-502 od 5. srpnja 2017. godine i St-1138/17-607 od 13. srpnja 2017. godine.

U svakom dopunskom rješenju je navedeno pod točkom II izreke rješenja da rokovi iz čl. 25 st. 1 ZPIU (Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku - op. Ustavnog suda) za vjerovnike novonavedenih društava teku od objave svakog od pojedinih rješenja na mrežnoj stranici e-oglasne ploče ovog suda. Sva gore navedena rješenja ovog suda objavljena su na mrežnoj stranici e-oglasne ploče ovog suda istog dana kada su i donesena.

Na pravne posljedice otvaranja postupak izvanredne uprave na odgovarajući se način primjenjuju pravila o pravnim posljedicama o otvaranju stečajnog postupka propisana posebnim zakonom koji uređuje stečaj.

(...)

Za odlučivanje o pravodobnosti prijave tražbine vjerovnika navedenog u izreci ovog rješenja relevantna je odredba čl. 12. SZ kojom je propisano da se sudska pismena dostavljaju objavom na mrežnoj stranici e-oglasna ploča suda i da se dostava smatra obavljenom istekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-oglasne ploče suda. Takova dostava navedenom objavom smatra se dokazom da je dostava obavljena svim sudionicima, pa i onima za koje je zakon propisao posebnu dostavu.

Temeljem navedenog proizlazi da su sva gore navedena četiri rješenja dostavljena svim vjerovnicima i sudionicima istekom osmog dana od dana objave na mrežnoj stranici e-oglasna ploča ovog suda. Istekom osmog dana (dan dostave) dakle, teče rok od 60 dana u kojem su vjerovnici mogli izvanrednom povjereniku prijaviti svoje tražbine.

Takav stav o navedenom roku (8+60 dana) zauzeo je i Visoki trgovački sud (...) na 29. sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova dana 12. srpnja 2017. (...)

Sukladno navedenom zadnji dan roka za prijavu tražbina vjerovnika onih društava navedenih u rješenju broj St-1138/17-3 od 10. travnja 2017. godine je 19. lipnja 2017. godine (...)

(...)

Kako je gore navedeni vjerovnik podnio prijavu tražbine koju ima prema društvu AGROKOR-TRGOVINA d.o.o., Zagreb (...) izvanrednom povjereniku dana 7. kolovoza 2017., a na istu je bio pozvan rješenjem od 10. travnja 2017. godine,

temeljem kojeg je rok za prijavu istekao 19. lipnja 2017. godine, to je ista nepravodobna te je stoga odlučeno kao u izreci ovog rješenja (...)"

3.2. Protiv prvostupanjskog rješenja podnositelj je izjavio žalbu, koja je, kao neosnovana, odbijena osporenim rješenjem.

Mjerodavni dio obrazloženja osporenog rješenja glasi:

"Odredbom čl. 25. st. 1. ZPIU-a propisano je da je rješenje o otvaranju postupka izvanredne uprave, uz ostalo, osobito mora sadržavati poziv vjerovnicima da izvanrednom povjereniku u roku od 60 dana od dana objave tog rješenja u skladu s pravilima Stečajnog zakona o prijavi tražbina prijave svoje tražbine. Dakle, prijava tražbine podnosi se isključivo izvanrednom povjereniku u skladu s pravilima Stečajnog zakona o prijavi tražbina. Okolnost da su nakon donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave osobe ovlaštene za zastupanje ovisnih i povezanih društava dužnika u razdoblju prije donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave i dalje ovlaštene zastupati povezana i ovisna društva dužnika sukladno važećim propisima, osim ako nije drugačije određeno (...), te da su u ime i za račun povezanog i/ili ovisnog društva ovlaštene poduzimati isključivo radnje koje su potrebne za redovno obavljanje poslovne djelatnosti (...) nisu od utjecaja na obvezu vjerovnika da svoje tražbine prijave izvanrednom povjereniku (...) Stoga se prijepiska izvršena 17. svibnja 2017. putem elektroničke pošte između predstavnika žalitelja i radnika dužnikovog povezanog i/ili ovisnog društva Agrokor-Trgovina d.o.o. (...) ne može smatrati pravovremenom i urednom prijavom tražbine izvršenom izvanrednom povjereniku, kako to neosnovano ukazuje žalitelj.

(...) Stoga su protivno žalbenim navodima, na navedeni rok u kojem je žalitelj bio dužan izvršiti prijavu tražbine (...) bez ikakvog utjecaja dopunska rješenja prvostupanjskog suda (...) S tim u vezi pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da je žaliteljeva prijava tražbine od 7. kolovoza 2017. podnesena nakon proteka zakonskog roka za njezino podnošenje te da je stoga nepravovremena.

(...)

S tim u vezi neosnovan je i žalbeni navod da je s obzirom na činjenicu da se radi o insolventnom postupku i na činjenicu da je vjerovnik pravna osoba sa sjedištem u Francuskoj u odnosu na žalitelja trebalo primijeniti odredbe Uredbe (...)

Naime, odredbom čl. 1. st. 1. navedene Uredbe propisano je da se ona primjenjuje na cjelokupni stečajni postupak koji ima za posljedicu djelomičnu ili potpunu prodaju imovine dužnika i imenovanje stečajnog upravitelja, izuzev stečajnih postupaka koji se tiču osiguravajućih poduzeća, kreditnih institucija, investicijskih poduzeća koja pružaju usluge koje uključuju raspolaganje s novcem ili vrijednosnicama trećih strana te poduzeća za zajednička ulaganja, time da se u Republici Hrvatskoj ta uredba primjenjuje isključivo na stečajni postupak."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

4. U ustavnoj tužbi podnositelj tvrdi da sudovi u konkretnom slučaju nisu pravilno primijenili članke 40. i 42. Uredbe Vijeća (EZ) broj 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku ("Službeni list Europske unije" broj 160 od 30. lipnja 2000.; u daljnjem tekstu: Uredba), koja se, prema tvrdnjama podnositelja, izravno primjenjuje budući da sadrži prisilne propise koji se odnose na prijavu tražbina vjerovnika koji ima sjedište u državi članici Europske Unije, kao što to ima podnositelj.

Smatra, također, da osporeno rješenje upućuje na arbitrarnost jer je Visoki trgovački sud u istom postupku izvanredne uprave u pogledu drugog vjerovnika, iz istih razloga

i pod istim okolnostima, rješenjem broj: 27 PŽ-567/2018-2 od 6. veljače 2018. (u daljnjem tekstu: rješenje od 6. veljače 2018.) ukinuo rješenje prvostupanjskog suda utvrdivši da se u postupku izvanredne uprave odredbe Uredbe primjenjuju. Drugim riječima, smatra da je u njegovom slučaju, zbog neujednačene sudske prakse, došlo do povrede ustavnog prava na jednakost svih pred zakonom (članak 14. stavak 2. Ustava) jer je Visoki trgovački sud u istom postupku u pogledu istovjetnog pravnog pitanja u odnosu na različite vjerovnike zauzeo različita stajališta. Pritom je još naveo da su osporeno rješenje i rješenje od 6. veljače 2018. doneseni u vrlo kratkom vremenskom razmaku odnosno da je Visoki trgovački sud samo osam (8) dana nakon što je donio rješenje od 6. veljače 2018., u njegovom slučaju usvojio "kontradiktoran stav kako se isti pravni propis pod istim okolnostima ne primjenjuje". Dalje, navodi da je sukladno članku 3. Zakona o sudovima ("Narodne novine" broj 28/13., 33/15., 82/15. i 82/16.) zadaća Visokog trgovačkog suda, između ostalog, osigurati jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom.

Osim povrede ustavnog prava zajamčenog člankom 14. stavkom 2. Ustava, podnositelj tvrdi da mu je osporenim rješenjem, posljedično, povrijeđeno i pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava. To iz razloga što mu je opisanim postupanjem redovnih sudova onemogućeno sudjelovanje u postupku izvanredne uprave uslijed čega mu je nanesena materijalna šteta u vidu nemogućnosti namirenja njegove tražbine.

Konačno, smatra da su osporenim rješenjem povrijeđeni i članak 141.a. stavak 1. Ustava jer osporeno rješenje ne pridonosi stvaranju europskog zajedništva ("već ga onemogućava"), te članak 141.c. stavak 1. Ustava budući da sudovi nisu sukladno članku 8. Zakona podredno primijenili Uredbu.

Ustavnom sudu predlaže usvajanje ustavne tužbe.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

5. S obzirom na prigovore sadržane u ustavnoj tužbi, Ustavni sud je njihovu osnovanost ocjenjivao s aspekta ustavnog prava na pravično suđenje, koji glasi:

"Članak 29.

"Svatko ima pravo da ... sud pravično ... odluči o njegovim pravima i obvezama (...)"

5.1. Ocjenjujući razloge ustavne tužbe sa stajališta članka 29. stavka 1. Ustava, Ustavni sud podsjeća da je sadržaj ustavnog prava zajamčenog navedenom ustavnom odredbom ograničen na postupovna jamstva pravičnog suđenja pa Ustavni sud, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, ispituje eventualno postojanje postupovnih povreda u postupcima pred sudovima i na temelju toga ocjenjuje je li postupak, razmatran kao jedinstvena cjelina, bio vođen na način koji je podnositelju osigurao pravično suđenje.

6. U ustavnoj tužbi podnositelj tvrdi da mu je neujednačenom sudskom praksom Visokog trgovačkog suda u postupku izvanredne uprave povrijeđeno pravo na pravično suđenje. Podnositelj pritom dostavlja te upućuje na rješenje od 6. veljače 2018. koje je doneseno u istom postupku izvanredne uprave (samo u odnosu na

drugog vjerovnika), a kojim je isti sud o istom pravnom pitanju (primjeni mjerodavnih odredaba Uredbe) zauzeo različita pravna stajališta.

Ustavni sud podsjeća da je pravu na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava inherentno načelo pravne sigurnosti, pa za procjenu je li tumačenje sudova bilo ustavnopravno neprihvatljivo zbog arbitrarnosti, Ustavni sud u prvom redu ispituje sudsku praksu nadležnih sudova radi ocjene je li ona u pitanju o kojem je riječ stabilna, ustaljena i dosljedna. Utvrdi li da je riječ o takvoj praksi, Ustavni sud takvu stabilnu, ustaljenu i dosljednu praksu također smatra - s aspekta pravne sigurnosti i vladavine prava te jednakosti svih pred zakonom - "pravom" koje mora uvažiti kad procjenjuje jesu li povrijeđena ustavna prava podnositelja u konkretnom slučaju (v. odluku broj: U-III-1272/2014 od 18. ožujka 2015., objavljenu na www.usud.hr).

7. Uvidom u prvostupanjsko rješenje, Ustavni sud je utvrdio da je prijava tražbine podnositelja odbačena kao nepravodobna jer je podnositelj prijavu tražbine podnio izvanrednom povjereniku 7. kolovoza 2017., to jest nakon isteka roka za prijavljivanje (19. lipnja 2017.).

Uvidom u osporeno rješenje Ustavni sud je utvrdio da je podnositelj u žalbi, između ostalog, naveo da je prijavu tražbine podnio 17. svibnja 2017. putem elektroničke pošte radniku dužnika i da se, stoga, ista ima smatrati pravodobnom i urednom od strane izvanrednog povjerenika jer je izvanredni povjerenik već tada preuzeo prava i obveze nadležnog tijela dužnika sukladno članku 12. Zakona. Jednako tako, podnositelj je uputio i na primjenu Uredbe tvrdeći da kao pravna osoba (vjerovnik) sa sjedištem u Francuskoj, nije, u smislu članaka 40. i 41. Uredbe, bio obaviješten o svojim obvezama u ovom "insolventijskom" postupku zbog čega nije ni imao mogućnost da u njemu sudjeluje na primjeren način.

7.1. Osporenim rješenjem odbijena je žalba podnositelja jer se, kako je obrazložio drugostupanjski sud, sukladno članku 25. stavku 1. Zakona prijava novčane tražbine u postupku izvanredne uprave podnosi isključivo izvanrednom povjereniku pri čemu nije od utjecaja okolnost da su nakon donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave osobe ovlaštene za zastupanje ovisnih i povezanih društava dužnika u razdoblju prije donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave i dalje ovlaštene zastupati povezana i ovisna društva dužnika. Zbog navedenog, drugostupanjski sud je utvrdio da se prepiska izvršena 17. svibnja 2017. putem elektroničke pošte između podnositelja i radnika dužnikovog povezanog i/ili ovisnog društva ne može smatrati pravodobnom i urednom prijavom tražbine izvršenom izvanrednom povjereniku.

Iz istih razloga, drugostupanjski sud nije, kao osnovan, prihvatio žalbeni navod podnositelja o tome da je u konkretnom slučaju valjalo primijeniti mjerodavne odredbe Uredbe. Pritom je istaknuo da se Uredba primjenjuje isključivo na stečajni postupak.

8. Iz obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da je prijava tražbine podnositelja u konkretnom slučaju odbačena kao nepravodobna jer podnositelj nije ovlaštenoj osobi (izvanrednom povjereniku) podnio prijavu svoje tražbine u Zakonom propisanom roku.

Članak 25. stavak 1. alineja 4. Zakona glasi:

"Sadržaj rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave
Članak 25.

(1) Rješenje o otvaranju postupka izvanredne uprave osobito mora sadržavati:
(...)

- poziv vjerovnicima da izvanrednom povjereniku u roku od 60 dana od dana objave toga rješenja u skladu s pravilima Stečajnog zakona o prijavi tražbina prijave svoje tražbine
(...)"

Iz navedenog je razvidno da su vjerovnici dužni prijave svojih tražbina dostaviti izvanrednom povjereniku u roku od 60 dana od dana objave rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave. Stoga, razloge zbog kojih drugostupanjski sud nije prihvatio tvrdnje podnositelja o tome da se prepiska od 17. svibnja 2017. između podnositelja i radnika dužnikovog povezanog i/ili ovisnog društva ima smatrati pravodobnom i urednom prijavom tražbine izvršenom izvanrednom povjereniku, Ustavni sud ocjenjuje ustavnopravno prihvatljivim.

8.1. Prigovore podnositelja da mu je zbog neujednačene sudske prakse povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje, Ustavni sud smatra neosnovanima.

Ustavni sud ponavlja svoje načelno stajalište o tome da neujednačena sudska praksa može dovesti do povrede prava na pravično suđenje ukoliko akti redovnih sudova u pravnoj stvari koja je predmet ustavne tužbe odudaraju od stabilne, ustaljene i dosljedne prakse sudova u istovrsnim predmetima (v. točku 6. obrazloženja ove odluke).

U konkretnom slučaju ustavna tužba podnesena je povodom akta donesenog u postupku izvanredne uprave koji je u hrvatski pravni sustav uveden stupanjem na snagu Zakona (7. travnja 2017.) kojeg je Ustavni sud, u povodu više prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona, odnosno pojedinih njegovih odredbi, rješenjem broj: U-I-1694/2017 i dr. od 2. svibnja 2018. ("Narodne novine" broj 43/18.) utvrdio kao mjerom kojom je uvedeno privremeno upravljanje i poslovanje trgovačkim društvom od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku ograničenog vremenskog trajanja. U navedenom rješenju Ustavni sud je utvrdio da je postupak izvanredne uprave hitan, izvanparnični postupak s posebnim legitimnim ciljem (zaštita održivosti poslovanja trgovačkih društava od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku) koji ima elemente kako predstečajnog tako i stečajnog postupka u kojem je predložen i prihvaćen stečajni plan i u kojem se na odgovarajući način primjenjuju postupovna pravila iz posebnog zakona koji uređuje stečaj (članak 8. Zakona).

Slijedom navedenog, postupak izvanredne uprave novina je u hrvatskom pravnom poretku u kojem se, prema ocjeni Ustavnog suda, čvrsta, stabilna i dosljedna sudska praksa tek treba razviti. Mogućnost donošenja suprotnih sudskih odluka sudova u povodu odlučivanja o žalbi u okviru istog suda karakteristika je svakog pravosudnog sistema što se samo po sebi ne može smatrati suprotnim zahtjevima pravičnog suđenja (v. primjerice predmet ESLJP-a *Santos Pinto protiv Portugala*, br. 39005/04, § 41., presuda od 20. svibnja 2008.). Naime, razvoj sudske prakse, samo po sebi, nije u suprotnosti sa pravilnom provedbom pravde (*administration of justice*) jer bi

propust da se održi razvojni i dinamičan pristup razvoju sudske prakse doveo u opasnost provođenje reformi ili poboljšanja (v. predmet ESLJP-a *Atanasovski protiv Bivše jugoslavenske republike Makedonije*, br. 36815/03, § 38., presuda od 14. siječnja 2010.)

Imajući u vidu sve navedeno, a primjenjujući načelno stajalište iz točke 6. obrazloženja ove odluke na konkretan slučaj, Ustavni sud ne može prihvatiti tvrdnje podnositelja da se jedna različita sudska odluka donesena u predmetu drugog vjerovnika u istom sudskom postupku može smatrati stabilnom, ustaljenom i dosljednom praksom koja bi za posljedicu dovela do povrede prava na pravično suđenje.

Pored navedenog, provjerom prakse Visokog trgovačkog suda, Ustavni sud utvrdio je da je taj sud, u međuvremenu, u istom postupku izvanredne uprave, donio rješenje broj: 27 PŽ-3177/2018-2 od 12. lipnja 2018. u kojem je, u pogledu primjene Uredbe u postupku izvanredne uprave, zauzeo istovjetno pravno stajalište kao i u slučaju podnositelja.

8.2. Konačno, Ustavni sud ocjenjuje da podnositelj prigovorima ustavne tužbe nije dokazao da bi u konkretnom slučaju doista i bila riječ o neujednačenoj sudskoj praksi u istovrsnim predmetima budući da iz rješenja od 6. veljače 2018. ne proizlazi da bi vjerovnik u tom predmetu prijavu tražbine umjesto izvanrednom povjereniku dostavio radniku dužnikovog povezanog i/ili ovisnog društva.

9. Slijedom svega navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Ingrid Antičević Marinović, v. r.

Dostava (U-III-1529/2018):

1. Zajednički odvjetnički ured Marko Praljak i Marin Svić
n. r. Marka Praljka, odvjetnika
- za podnositelja
- uz povrat originala
Radnička cesta 37B, 10000 Zagreb
2. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, 10000 Zagreb
- na broj: PŽ-566/2018
3. Trgovački sud u Zagrebu
Amruševa 2, 10000 Zagreb
- na broj: St-1138/17
4. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
5. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimira Vodanović

